

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою**

МАТЕРІАЛИ

**VI Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
«ОБЛІК, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗВІТНІСТЬ
У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ»**

*присвяченої 100-річчю заснування Дніпровського державного
аграрно-економічного університету*

12-13 травня 2022 року

м. Дніпро

УДК 657.6.221

Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств (присвячена 100-річчю заснування Дніпровського державного аграрно-економічного університету): тези доповідей VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 12-13 травня 2022 р. – Дніпро : факультет обліку і фінансів, 2022. – 203 с.

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками: «Бухгалтерський облік як інформаційне джерело контролю, аналізу та управління». «Сучасний стан та перспективи розвитку системи оподаткування підприємств». «Перспективи розвитку аудиторської діяльності в Україні». «Проблеми викладання обліково-аналітичних, фінансових та контрольних дисциплін у вищій школі». «Інноваційні технології підготовки та перепідготовки фахівців з обліку і оподаткування». «Управління фінансово-економічною безпекою підприємств».

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори. Редакція не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Оригінал-макет підготовлений кафедрою обліку, оподаткування та фінансово-економічною безпекою на факультеті обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Комп'ютерне верстання: Губарик О. М.

Зареєстровано в УкрІНТЕІ. Посвідчення № 877 від 28 жовтня 2021 року.

© Факультет обліку і фінансів
Дніпровського державного аграрно-
економічного університету, 2022

технологій в обліку. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2014. №2(26). С.127-130.

8. Юрчук Н.П. Інформаційні системи в управлінні діяльністю підприємства. *Агросвіт*. 2015. №19. С.53-58.

ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПОДАТКОВОЇ АМНІСТІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ

*А. В. Бондаренко, Л. О. Березовська
ЗВО «Магістр» ОПП Облік і оподаткування
Науковий керівник: Н. А. Канцедал, к.е.н., доцент,
професор кафедри бухгалтерського обліку
та економічного контролю,
Полтавський державний аграрний університет*

З 2020 року в Україні прийнято низку законодавчих рішень, що передбачають запровадження мінімальних стандартів плану Base Erosion and Profit Shifting (BEPS). BEPS – це міжнародний проєкт, спрямований на протидію розмиванню бази оподаткування й приховування реальних доходів від оподаткування. Приєднання та участь у цьому проєкті України має на меті використання інструментів цифрової епохи для розробки і впровадження заходів з деофшоризації та нейтралізації тіньових схем в економіці, боротьба з якими в цілому має парадоксальний характер і проводиться не достатньо успішно [1].

Одним із ключових напрямів майбутньої «податкової прозорості» є впровадження податкової амністії – обов’язкової умови виконання вимог BEPS.

Податкова амністія – це спеціальний захід, що передбачає одноразове добровільне декларування активів громадянами. В Україні він проводиться вперше з 1 вересня 2021 року до 1 вересня 2022 року. Основна цільова аудиторія податкової амністії – фізичні особи-підприємці та самозайняті особи, які у минулому занижували розмір податкових зобов’язань, ухилялися від сплати ПДФО, ЄСВ або взагалі працювали без державної реєстрації [2, с. 201].

Ідея впровадження податкової амністії в Україні – це результат управлінського рішення державного рівня. В основу такого рішення закладено аналіз досвіду зарубіжних країн, зокрема Аргентини, Індії, Індонезії, Італії, Німеччини.

До позитивних практик результативності податкової амністії у цих країнах можна віднести наступні:

1) дві податкові амністії в Аргентині у 2008 та 2013 р. додали державній скарбниці 910 млн доларів;

2) найрезультативнішою податковою амністією в Індії вважалася

кампанія 1997 р., яка відрізнялася від попередніх зниженням ставки оподаткування до 30%, внаслідок чого до бюджету надійшло 2,5 млрд доларів замість очікуваного 1 млрд. Проте у 2016 р. урядові аналітики заявили, що індійці мають в офшорних зонах і на закордонних рахунках близько 500 млрд доларів. Влада Індії відкрито звернулася до близько 700 тис. людей, яким було висунуто підозру в ухиленні від сплати податків, що принесло до бюджету понад 4 млрд доларів додаткових надходжень лише за 4 місяці, а у подальшому обсяг легалізованого капіталу досяг 10 млрд доларів;

3) в Індонезії у 2016 р. влада підрахувала, що понад 300 млрд доларів зберігається в офшорних зонах, зокрема у Сінгапурі. При поверненні цих коштів в Індонезію можна було сплатити удвічі менший податок, ніж той, що діяв на момент їх декларування в офшорах. Репатрійовані кошти можна було не лише покласти в банк, але й інвестувати у державні облігації чи інфраструктурні проєкти. Влада Індонезії оголосила цю амністію найуспішнішою у світі, незважаючи на те, що з-за кордону повернулося лише 15% від очікуваного, а доходи бюджету були на третину нижчі запланованих і склали \$8 млрд доларів;

4) Італія є однією з країн, де рахунок податкових амністій пішов уже на десятки, що на думку Організації економічного співробітництва та розвитку не сприяє, а навіть шкодить національній податковій системі. Найбільш успішною в Італії вважають амністію 2001-2002 років, яка дала можливість легалізувати близько 73 млрд євро, в результаті чого було сплачено 1,4 млрд євро податків. Спроба повторити цей успіх у 2009 р. зі ставкою оподаткування у 5%, не була достатньо задовільною: з одного боку до скарбниці надійшло 4 млрд євро податків, з іншого – за оцінками італійського уряду, на той момент італійці тримали за кордоном близько 500 млрд євро, з яких було легалізовано лише 80 млрд;

5) досвід Німеччини свідчить, що при амністуванні коштів, які у 1993-2002 роках виводилися із країни, не було досягнуто первинної мети: до федеральної скарбниці надійшло 1,2 млрд євро замість очікуваних 5 млрд. Це пояснюється високою ставкою оподаткування тіньових активів (25%-35%);

6) у 2001 р. у Казахстані внаслідок податкової амністії легалізували капіталів майже на 0,5 млрд доларів. Особливістю цієї кампанії було те, що задекларовані доходи повністю звільнялися від сплати податків і необхідності пояснювати їх походження. Також з метою заохочення власників тіньових капіталів, які виявили бажання їх легалізувати влада анонсувала знищення усіх податкових документів декларантів за 1995-2000 рр. Це сприяло тому, що під час наступної амністії у 2006–2007 рр. було легалізовано вже близько 6,7 млрд доларів [3].

Зарубіжний досвід запровадження податкової амністії свідчить, що декларантами можуть бути громадяни, державні службовці, а також фірми. Так, наприклад, результати досліджень впровадження податкової амністії, що застосовувалася в Індонезії, показали, що значна частина тіньових коштів

знаходиться поза межами країни і характеризується низькими показниками репатріації (тобто небажанням платників податків повертати ці кошти в країну) [4, с. 4].

Аналіз участі декларантів Індонезії у кампанії податкової амністії свідчить, що фірми, які брали участь у податковій амністії мають високі загальні активи та високі показники кредитоспроможності. Водночас, має місце участь компаній, які мають високі боргові показники, причому вартість фірми помірно корелює з її загальним наявним боргом. Як стверджують дослідники, такі аналітичні показники свідчать про те, що у цих компаніях мала місце «творча практика бухгалтерського обліку» [4, с. 9].

Отже, у нашому розумінні податкова амністія та амністія капіталів – поняття взаємозалежні та взаємодоповнюючі. Податкова амністія – це загальнодержавна процедура з декларування доходів, з яких раніше не були сплачені податки. Амністія капіталів має більш «інтернаціональний» характер і передбачає повернення (репатріацію) капіталів із закордонних рахунків та офшорних країн.

Загалом, позитивною практикою зарубіжних країн, яка може бути впроваджена в Україні, є не лише легалізація та репатріація капіталів, а й надання можливостей інвестувати їх у вітчизняну економіку. На нашу думку, ці кошти доцільно розглядати при розробці національної інвестиційної стратегії, оскільки в сучасних умовах економіка України повинна орієнтувати на економіку нового технологічного устрою [5, с. 12].

На наступному етапі податкової амністії в Україні має ставитися акцент на деофшоризації тіньових капіталів суб'єктів господарювання, а інформаційною базою для прогнозних аналітичних урядових досліджень слугуватиме фінансова та податкова звітність таких суб'єктів.

Література:

1. Канцедал Н. А., Канцедал Ю. А. Парадокси боротьби з фіктивними операціями в економіці України та способи їх подолання у кризовий період. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.10.74 URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11192>

2. Канцедал Н., Дмитренко Я., Бондаренко А. Ключові аспекти податкової амністії в Україні. *Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу: I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія (м. Кам'янець-Подільський, 01 лютого 2022 р.)*. Кам'янець-Подільський : НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». 2022. с. 201-204. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11972>

3. Податкова амністія: як це робили інші і навіщо вона Україні. Юридична газета online. 18.11.2020. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/podatкова-amnistiya-yak-ce-robili-inshi-i-navishcho-vona-ukrayini.html>

4. Nur Sayidah & fAminullah Assagaf (2019). Tax Amnesty From The Perspective of a Tax Official. Cogent Business & Management. 6(1). P. 1-12. DOI: 10.1080/23311975.2019.1659909. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311975.2019.1659909>

5. Канцедал Н. А., Лега О. В. Інформаційна роль обліку в результативності інвестиційної стратегії аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2021. № 11. С. 11-20. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.11.11 URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10917>

РОЛЬ АУДИТУ В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

К.А. Бут, здобувач 3 курсу

Н.А. Протопопова, старший викладач кафедри АЕМ

Ю.Г. Іванчук, викладач кафедри АЕМ

*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

У зв'язку з особливостями господарської діяльності, виробничі підприємства можуть мати суттєві відмінності у способах проведення аудиту. Для галузей машинобудівного комплексу застосовуються спеціальні методики.

Оскільки у виробництві використовуються велика кількість різних господарських операцій, це ускладнює отримання адекватної інформації про ефективність роботи персоналу, обладнання, наявні запаси тощо. За допомогою аудиту можна не тільки отримати інформацію про достовірність документації, але й виявити проблемні ділянки, інформацію про які менеджмент інституційного рівня може отримати в спотвореному вигляді, що, зрештою, впливає на ефективність прийняття управлінських рішень.

При проведенні аудиту на промислових підприємствах застосовується аналіз наступних елементів:

- аналіз витрат, їх основних елементів планування;
- аналіз собівартості виробництва, вивчення собівартості та визначення фактичної собівартості готової продукції;
- аналіз основних господарських операцій, пов'язаних із собівартістю продукції та їх відображення у бухгалтерському обліку;
- розподіл загальногосподарських та загальновиробничих витрат між видами продукції;
- аналіз незавершеного виробництва.

Крім цього, особливу увагу необхідно приділяти також елементам таким як:

- організація обліку калькуляції та обліку витрат;